

Voják

Po zmrzlém poli v zvláštním světě ticha
jdou mladí muži, štíhlí, vysocí,
a ačkoli se smějí, neslyšíš je ani dýchat,
ani hlas nepronikne do noci.

Mluví spolu o tom, co tu marně milovali,
řídký vzduch ale nedá slovům těla.
Byli mladí, plní světla, než je život spálil –
teď zestárli a záře zšedivěla.

Uvnitř se ale nezměnili – a bratr bratra ptá se:
Kam dali mi můj život, zač jsem padl?
Jsou ti dnes mladí naším mládím, září naším jasem?
Můžou díky nám už lehčeji umírat?

Na zmrzlém poli v labyrintu světa
očima jeden druhého se ptají
na svoje mládí, na svá šťastná léta,
na ten svět, o němž, oloupení, sní v svém tichém ráji.

Humbert Wolfe

Doktor Jannis započne práci na svých Dějinách, leč jeho snaha přijde vniveč

Doktor Jannis prožil uspokojivý den, kdy žádný z jeho pacientů nezemřel, ba ani jednomu z nich se nepřitížilo. Dohlížel na překvapivě snadné otelení, prořízl jeden absces, vytrhl stoličku, ženštině pochybné pověsti naordinoval salvarsan, dalšímu pacientovi dal nepříjemný, avšak kromobyčejně účinný klystýr a eskamotérským lékařským kouskem se postaral o zázrak.

Spokojeně se usmíval, protože už teď si lidé nepochybně vyprávějí, že za takový div by se nemusel stydět ani svatý Gerasimos. Zašel za starým Stamatisem, byv povolán vyléčit bolení ucha, a stanul nad ušním otvorem tak zatuchlým, obrostlým lišejníkem a stalagmity, že ani jeskyně Drograti se mu v tom nevyrovnala. S pomocí trochy bavlny namotané na hlavičku dlouhé sirky a namočené do alkoholu se jal lišejník odstraňovat. Dobře věděl, že starý Stamatis je na tohle ucho hluchý již od dětství a že ho neustále pobolívá, ale přesto ho překvapilo, když hluboko v té chlupaté jeskyňce narazila hlavička sirky na něco tvrdého a nepoddajného, tedy něco, co pro svoji přítomnost nemělo pražádný fyziologický ani anatomický důvod. Vzal staříka k oknu, prudce otevřel okenice a do místnosti vmžiku vtrhl polední žár a jasné světlo, jako by si tu světlici nějaký neodbytný a nadmíru zářivý anděl omylem vybral pro zjevení Páně. Stamatisova žena nespokojeně mlaskla – žádná správná hospodyně by v takovou hodinu tolik světla do místnosti nevpuštěla. Byla pevně přesvědčená, že se tím víří prach; ostatně sama dobře viděla, jak se odevšad zvedají smítka.

Doktor Jannis staříkovi sklonil hlavu a zadíval se mu do ucha. Dlouhou sirkou rozrazil houštinu tuhých šedých chlupů ozdobených vločkami odloupaných šupinek kůže. Tam uvnitř se skrývalo cosi kulatého. Zbavil to tuhého hnědého ušního mazu a spatřil hrášek. Byl to nade vši pochybnost hrášek – světle zelený, povrch měl trochu svaštělý, nic jiného to být nemohlo. „Strčil sis někdy něco do ucha?“ udeřil na svého pacienta.

„Jenom prst,“ odpověděl Stamatis.

„A jak dlouho už na tohle ucho neslyšíš?“

„Já si ani nevzpomínám, že bych na něj kdy slyšel.“

Doktoru Jannisovi vytanula na mysli absurdní scéna. Viděl v ní Stamatisa coby batole, s toutéž sukovitou tváří, ohnutými zády a porostem chlupů v uších, jak sahá do dřevěné misky na stole a bere si suchý hrášek. Strčí ho do pusy, zjistí, že na kousání je moc tvrdý, a nacpe si ho do ucha. Doktor se uchechtl. „Ty jsi musel být zamlada pěkný číslo.“

„Byl to diblík.“

„Kuš, ženo, vždyť jsi mě tenkrát ještě ani neznala.“

„Mám na to slovo tvé matky, Pánbu jí dej věčnou slávu,“ nechala se slyšet stařenka, stiskla rty a dala si ruce v bok. „A taky to tvrdí tvoje sestry.“

Doktor Jannis se zamyslel. Byl to nepochybně zatvrzelý a vzpurný hrášek a v uchu vězel příliš pevně, než aby ho mohl vydloubnout. „Máte tu rybářský háček s dlouhým dřívkem, na který se chytají parmice? A lehké kladívko?“

Manželé se na sebe podívali a dospěli k jedinému závěru, totiž že doktorovi přeskočilo. „Co to má společného s bolením v uchu?“ zeptal se Stamatis podezřívavě.

„Ve tvém zvukovodu se nachází superficiální auditivní obstrukce,“ odpověděl doktor, který nezapomínal, že trocha lékařské mystiky nikdy neuškodí, a bylo mu nad slunce jasné, že z odpovědi „máš v uchu hrášek“ žádné body nekoukají. „Mohl bych ji odstranit háčkem a kladívkem – to je ideální způsob, jak se vypořádat s *un embarras de petit pois*.“ Ta francouzská slůvka pronesl s afektovaným pařížským přízvukem, ačkoli jejich ironie docházela jenom jemu.

Háček a kladívko byly neprodleně přineseny a doktor háček na kamenných dlaždicích opatrně narovnal. Pak zavolal staříka a nařídil mu, ať si položí hlavu do světla, na parapet. Stamatis si na něj lehl, koulel očima a jeho stará žena si zakryla obličej rukama a dívala se jen skrz prsty. „Pospěšte si, doktore,“ dožadoval se pacient, „ten parapet pálí jako čert.“

Doktor opatrně vsunul vyklepaný háček do zarostlého otvoru a pozvedl kladívko, ovšem od zamýšlené akce ho odradil chraplavý výkřik, který se dost podobal krkavčímu zakrákání. Zděšená a popletená stará paní lomila rukama a naříkala: „Ó, ó, ó, zarazíte mu háček do mozku, Ježíši, slituj se, Panenko Maria a všichni svatí, orodujte za nás.“

Tenhle výkřik doktora zadržel; napadlo ho, že pokud je hrášek velmi tvrdý, dost dobře by se háček nemusel zabodnout, ale naopak zatlačit hrášek hlouběji do otvoru. Mohl by Stamatisovi dokonce prorazit bubínek. Vstal a ukazováčkem si začal kroutit bílý knír. „Změna plánu,“ ohlásil. „Po důkladném rozvážení jsem se rozhodl, že bude lepší nalít mu do ucha vodu a změkčit tak onu extraordinární okluzi. Kyria, musíš mu dolévat do ucha vlažnou vodu, dokud se večer nevrátím. Postarej se o to, aby se pacient nehýbal a ležel na boku s uchem plným. Jasně?“

Doktor Jannis se vrátil v šest večer a úspěšně nabodl nabobtnalý hrášek na háček bez pomoci lehkého či jakéhokoli jiného kladívka. Poměrně obratně ho vytáhl a předložil manželskému páru k inspekci. Odporný zapáchající hrášek, potažený hustým černým mazem, nikterak nepřipomínal luštěninu. „Je skutečně leguminózní, že ano?“ dožadoval se souhlasu.

Stařenka kývla, jako by jí bylo všechno absolutně jasné. To sice nebyla ani v nejmenším pravda, přesto jí oči zářily údivem smíšeným s posvátnou úctou. Stamatis si poklepal rukou na ucho. „Táhne mi tam. Bože, to to duní. Vlastně teď duní všechno. I můj vlastní hlas.“

„Léčba tvé hluchoty proběhla úspěšně,“ pronesl doktor Jannis. „Dle mého skrovného mínění to byla velmi zdařilá operace.“

„Tak mě operovali,“ nadýmal se Stamatis. „Vím o jednom jediném člověku, kterého operovali, a tím jsem já. A jak teď slyším. No bodejť, učiněnej zázrak. Skoro jako bych měl najednou prázdnou, dutou hlavu, která je vrchovatě plná studené, průzračné pramenité vody.“

„Tak je prázdná, nebo plná?“ obořila se na něj stará paní. „Aspoň nemluv z cesty, když si pan doktor dal tu práci a vyléčil tě.“ Vzala doktorovu ruku do dlaní, políbila ji a on už za chvíli rázoval domů se dvěma tučnými slípkami v podpaží, kapsami kabátu naditými dvěma lesklými černými baklažány a prastarým, do kapsníku zabaleným hráškem, který měl obohatit jeho soukromé lékařské muzeum.

I co se týče odměny za odvedenou práci to vůbec nebyl špatný den – mimo jiné mu jeho zákroky vynesly dva obzvláště urostlé raky, hrnec malých sledů, celou bazalku a nabídku pohlavního styku (ježž může uskutečnit, kdykoli se mu zachce). Rozhodl se, že

této konkrétní nabídce nevyužije, dokonce i kdyby salvarsan měl kýžené účinky. Zbýval celý večer, který může zasvětit psaní dějin Kefallénie, pokud tedy Pelagia nezapomněla dokoupit petrolej do lamp.

„Nové dějiny Kefallénie“ se mu už stačily zašmodrchat – vypadalo to, že nedokáže psát, aniž se mu do textu promítaly jeho sympatie a předsudky. Objektivita se zdála být nedostižným cílem a on měl takový pocit, že na nevydařené verze úvodní kapitoly padlo více papíru, než se na celém ostrově spotřebuje za celý rok. Jeho díkce mu vzpurně pronikala do líčení událostí, a tak nebylo ani za mák historické. Postrádalo vznešenost a nestrannost. Nebylo olympské.

Sedl si a začal psát: „Kefallénie je továrnou, která vyrábí děti na export. V cizině a na moři najdete víc Kefalléňanů než na ostrově samotném. Není tu žádný průmysl, který by držel rodiny pohromadě, není tu dost orné půdy a dokonce i ryb na pobřeží je pomálu. Naši muži odjíždějí do ciziny a vracejí se sem zemřít, a tak jsme ostrovem dětí, starých panen, kněží a starců. Pozitivní je na tom pouze skutečnost, že jen ty nejkrásnější ženy si najdou ženicha mezi muži, kteří tu zůstanou, a tak se díky přirozenému výběru můžeme pyšnit nejkrásnějšími manželkami v Řecku a možná i v celé oblasti Středozemního moře. To má ovšem svou stinnou stránku – spanilé a temperamentní ženy mají ty nejpitvornější, zcela nevhodné manžely, zkrátka budižkničemy, z nichž nikdy nic nebude, a pak tu jsou zoufalé a ošklivé ženy, které nikdo nechce a jež jsou od narození předurčeny stát se vdovami, aniž kdy poznaly manžela.“

Doktor si znovu nacpal dýmku a přečetl si po sobě dokončený odstavec. Zaposlouchal se do harašení ze dvorku – to se jeho dcera Pelagia chystala vařit raky. Pročetl si, co napsal o krásných ženách, a vybavila se mu ta jeho, do jejíž krásy teď Pelagia dorostla a která přes všechnu jeho péči podlehla tuberkulóze. „Tento ostrov zraňuje svůj lid už jen tím, že existuje,“ napsal, ale pak papír zmačkal do kuličky a hodil do kouta. Takhle to dál nejde. Proč nemůže psát jako historik? Proč se nedokáže oprostít od vášně? Od vzteku? Od hořkosti zrady a útlatku? Vytáhl titulní list, který už teď měl oslí uši. Stálo na něm „Nové dějiny Kefallénie“. Přeškrtl první slovo a nahradil ho přívlastkem „Osobní“. Takže teď už se nemusí ome-

zovat co do emocionálních adjektiv a pradávne historické předpojatosti, teď se může sžíravě rozepisovat o Římanech, Normanech, Benátčanech, Turcích, Britech a dokonce i o samotných ostrovanech. Napsal:

„Polozapomenutý ostrov Kefallénie se neprozřetelně a nepředloženě zvedá z Iónského moře. Je to ostrov tak prastarý, že ze samotných skal dýchá nostalgie a červená půda leží zmámená nejen prudkým sluncem, ale hlavně nesnesitelnou tíhou vzpomínek. Odysseovy lodě byly postaveny z kefallénských sosen, jeho tělesná stráž se skládala z kefallénských obrů a podle některých autorů nestál jeho palác na Ithace, leč na Kefallénii.

Ale dávno předtím, než se tento lstivý král a cestovatel stal oblíbencem Pallas Athény či se i přes neutišitelný Poseidónův hněv vydal brázdít moře, mezolitické a neolitické kmeny zde otloukáním vyráběly nože z obsidiánu a lovily ryby do sítí. Pak přišli mykénští Helénové – zanechali po sobě úlomky amfor, kupolovité, nadržům podobné hrobky a potomstvo, jež dávno po odjezdu Odysseově bude bojovat po boku Athén, nechá se zotročit Spartou a pak porazí dokonce i megalomanského Filipa Makedonského, otce ještě většího megalomana Alexandra, jenž si kdovíproč vysloužil přízvisko Veliký.

Byl to ostrov plný bohů. Na hoře Ainos se tyčil chrám zasvěcený Diovi, další stával na ostrůvku Thios. Uctívána tu byla Démétér, protože z Kefallénie učinila obilnici Iónie, stejně jako bůh Poseidón, jenž jmenovanou bohyni znásilnil v podobě hřebce. Démétér pak porodila černého koně a záhadnou dceru, jejíž jméno se nedochovalo, neboť křesťané potlačili eleusínská mystéria. Byl tu Apollón, přemožitel Pythóna, onoho strážce pupku světa, krásný, mladý, moudrý, spravedlivý, silný, přepjatě bisexuální a rovněž jediný bůh, kterému kdy včely postavily chrám z vosku a perí. Uctíván zde byl také Dionýsos, bůh vína, rozkoše, civilizace a květeny, jenž s Afroditou zplodil klučinu s tím nejohromnějším údem, kterým byl kdy obtížen člověk či bůh. Své ctitele tu měla i Artemis obdařená mnoha nadrž, panenská lovkyně zastávající názory tak radikálně feministické, že nechala Aktaióna roztrhat psy, neboť ji zahlédl nahou, a svého ctitele Óriona ubodat škorpióny, protože se jí náhodou dotkl. Etiketa a hromadné tresty byly jejímu úzkostlivě pedantickému srdéčku natolik drahé, že celé dynastie mohly

být vyhlazeny pro jedno nevhodně zvolené slovo či pro pět minut opožděnou oběť. Svě chrámy tu měla i Athéna, rovněž věčná pan-
na. Ta v porovnání s Artemidou prokázala velkou zdrženlivost,
když Teiresia, který ji spatřil nahou, pouze oslepila. Jinak ovšem
oplývala nadáním v řemeslech nezbytných pro hospodářství i do-
mácnost a byla patronkou volů, koní a oliv.

Ve výběru svých bohů se Kefalléňané blýskli ohromným a na-
prosto nekompromisním zdravým rozumem, bez něhož by mnohá
staletí nepřežili – je zjevné, že vládce bohů by měl být uctíván, je
zjevné, že mořeplavci by si měli usmířit boha moře, vinaři by zjev-
ně měli ctít Dionýsa (dodnes je to nejběžnější jméno na ostrově),
očividně by se nemělo zapomenout na Déméter, díky níž byl ost-
rov soběstačný, a Athéna by pochopitelně měla být uctívána pro
svou moudrost a zručnost při řešení každodenních úkolů a v ne-
poslední řadě také proto, že ona měla v popisu práce bdít nad ne-
spočetnými případy vojenského ohrožení. Nikoho by také nemělo
překvapovat, že i Artemis měla svůj kult, neboť ten byl v podstatě
spolehlivým pojištěním proti nezvládnutelnému živlu, jenž se měl
pokud možno vyřadit někde jinde.

Volba Apollónova kultu je velmi překvapivá, anebo možná vů-
bec ne. Nedá se vysvětlit těm, kteří ostrov nikdy nenavštívili, a jeví
se jako nevyhnutelná všem, kteří ho znají, neboť Apollón je bůh
spojovaný s mocí světla. Cizinci, kteří zde přistanou, chodí po dva
dny jako slepí.

To světlo vypadá, jako by vůbec neprošlo vzduchem nebo strato-
sférou. Je naprosto panenské, umožňuje nevídanou ostrost obra-
zu, má obrovskou sílu i zář. Ukazuje barvy tak, jak původně vypa-
daly, než byl člověk vyhnán z ráje, jakoby přímo z obrazotvornosti
Boží, z jeho mládí, kdy pořád ještě věřil, že všechno je dobré. Tem-
ná zeleň borovic přechází do nezměrných hloubek, oceán v pohle-
du z vrcholku útesu ztělesňuje platónskou ideu azuru, tyrkysové
modři, smaragdové zeleni, chromové zeleni a barvy lapisu lazuli.
Oko kozy je polodrahokamem jantarově okrové barvy a cvrčci jsou
zase zářivě zelení jako ty nejmladší výhonky trávy v ráji. Jakkmile
si oči zvyknou na výjimečnou vestálskou neposkvřenost tohoto
světla, jakékoli jiné pak v porovnání s ním vypadá uboze, nemast-
ně neslaně, jako pouhý zprostředkovatel vidění, prostě zklamání
a konec. Dokonce i mořská voda kolem Kefallénie je průhlednější

než ovzduší kdekoli jinde – z hladiny lze sledovat vzdálené mořské dno a při tom jasně vidět ponuré rejnoky, které z jakéhosi záhadného důvodu vždy doprovázejí drobní platišy.“

Učený doktor se opřel o opěradlo a přečetl si, co právě sepsal. Případalo mu to vskutku poetické. Ještě jednou si text přečetl a tentokrát vychutnával zvuk některých formulací. Na okraj připsal: „Nezapomenout – všichni Kefalléňané jsou básníci. Kde se o tom můžu zmínit?“

Vyšel na dvorek a ulevil si do záhonku s mátou. V hnojení rostlin měl přesný pořádek a zítra tedy bude řada na oreganu. Vrátil se dovnitř zrovna včas, aby zahlédl, jak si Pelagiin malý kozel s očividným uspokojením pochutnává na jeho spisu. Vytrhl papír zvířeti z huby a vyhnal kozlíka ven. Ten vylítl ze dveří a za masivním kmenem olivovníku začal rozhořčeně mečet.

„Pelagie,“ rozčiloval se doktor, „tvůj kletý přezývavec sežral všechno, co jsem dnes večer napsal. Kolikrát ti mám říkat, abys ho nepouštěla dovnitř? Ještě jedna taková vylomenina a skončí na rožni. Tohle je moje poslední slovo. Už tak je těžké držet se tématu a já se klidně obejdu bez toho, aby mi to zvíře ničilo mou práci.“

Pelagia vzhlédla k otci a usmála se. „Večeře bude tak v deset.“

„Slyšela jsi, co jsem ti řekl? Řekl jsem, že nechci kozla v domě, jasně?“

Přestala krájet papričku, odhrnula si vlasy z obličeje a odpověděla: „Máš ho rád stejně jako já.“

„Tak za první, nechovám k tomu přezývkavci žádné vřelé city, a za druhé, ty se se mnou nebudeš hádat. Za mého mládí se dcery s otci nehádaly. Tohle prostě nesnesu.“

Pelagia si dala jednu ruku v bok a ušklíbala se. „Papas,“ připomněla mu, „vždyť ty jsi pořád mladý. Snad ještě nejsi mrtvý, nebo ano? Každopádně ten kozlík tě rád má.“

Doktor Jannis se odvrátil, tohle ho odzbrojilo a dostalo. Je to k vzteku, když dcera používá ženské zbraně na vlastního otce a zároveň mu tak připomíná svou matku. Vrátil se ke stolu a vytáhl nový list papíru. Vybavilo se mu, že se mu v jeho posledním pokusu nějak povedlo přejít od bohů k rybám. Z literárního hlediska bylo tedy možná ku prospěchu věci, že kapitola skončila v kozlí tlamě. Napsal: „Jen ostrov natolik troufalý a bezstarostný jako Kefallénie se může usadit na geologickém zlomu, který jej vystavuje

nebezpečí opakovaných kataklyzmatických zemětřesení. A jen ostrov stejně bohorovný se mohl nechat zamořit stády nevycválaných a odztlých koz.“

2

Duce

Pojď sem. No ano, ty. Pojď sem. A teď mi řekni – vypadám z profilu lépe zprava nebo zleva? To si vážně myslíš? No, já si nejsem tak jistý. Myslím, že třeba ten dolní ret má hezčí křivku z druhé strany. Cože, ty s tím souhlasíš? Mám takový dojem, že kývneš na všechno, co řeknu. Á, takže ano. Jak se ale potom mám spolehnout na tvůj úsudek? Když řeknu, že Francie je z bakelitu, je to pravda? Budeš se mnou souhlasit i v tomhle? Co to má znamenat, „ano, pane“, „ne, pane“, „já nevím, pane“ – co je tohle za odpověď? To jsi slaboduchý nebo co? Přines mi pár zrcadel, abych se mohl podívat sám.

Vskutku, je nadmíru přirozené a rovněž velmi důležité, aby ve mně lidé spatřovali apoteózu italského ideálu. Mě s kamerou nepřistihnete v nedbalkách. A co se toho týče, už mě ani nevidíte v obleku a kravatě. Nedovolím, aby si o mně lidé mysleli, že jsem nějaký obchodník nebo úředník – a navíc mi uniforma sluší. Já jsem ztělesněním Itálie, možná ještě víc než sám král. Tohle je řízná a vojenská Itálie, kde všechno šlape jako hodinky. Itálie nepodajná jako ocel. Jedna z velmocí, o to jsem se postaral.

Á, tady máme zrcadla. Postav je tam. Ne, tam, ty trdlo. Ano, tam. A teď postav to druhé sem. Pro Kristovy drahý rány, musím si všechno obstarat sám? Co to s tebou je, člověče? Nakloň to zrcadlo trochu k zemi. Víc, ještě víc. Stačí. To je ono. Skvělé. Musíme to zařídit tak, aby se na mě lidé vždycky dívali zezdola. Pošli někoho, ať se po celém městě poohlédne po nejlepších balkónech. Zapiš si to. A abych nezapomněl, poznamenej si i tohle. Z rozkazu Duceho musí být všechna italská pohoří co možná nejvíc zalesněna. Co tím chceš říct, proč jako? To je přece jasné, ne? Čím více stromů, tím více sněhu, to ví každý. Itálie by měla být studenější, aby byl její lid tvrdší, nápaditější a odolnější. Je to smutné zjištění, ale pořád holá pravda – z našich mladíků nerostou takoví vojáci, jakými bývali

jejich otcové. Je třeba, aby byli chladnější, jako Němci. Přisahám, že se tu od Velké války nějak oteplilo. Vojáci jsou potom línější a neschopnější. Takoví do našeho impéria nepatří. To horko dělá ze života siestu. Mně neříkají Bdělý diktátor pro nic za nic, mě odpoledne nenačapáte, jak spím. Piš si. Tohle bude naše nové heslo: „Libro e moschetto – fascista perfetto“. Chci, aby lidé pochopili, že fašismus není jen revolucí sociální a politickou, ale i kulturní. Každý fašista musí mít v batohu knihu, rozumíš? Z nás nebudou žádní ignoranti. Chci vidět fašistické knižní kluby i v nejmenších městyších a nechci, aby se tam ještě někdy objevili ti zatracení squadristi a začali je zapalovat, je to jasné?

A copak jsem to slyšel o pluku horských myslivců, kteří pochodovali Veronou a zpívali „Vogliamo la pace e non vogliamo la guerra“? To se musí vyšetřit. Nemám zájem na tom, aby se mi elitní jednotky producírovaly za zpěvu pacifistických a defétistických písniček, když válka ještě pořádně ani nezačala. A když už jsme u horských myslivců, co se to dozvídám o jejich bitkách s fašistickými legionáři? Co ještě mám udělat, abych přinutil armádu zvyknout si na milici? A co bys řekl tomuhle heslu: „Válka je pro muže totéž co mateřství pro ženu“? Jistě se mnou budeš souhlasit, že je povedené. Výborné heslo, na mou věru daleko lepší než „Kostel, kuchyň a děti“. Zavolej Kláře, že se dnes večer stavím, jestli se mi povede utrhnout se od manželky. A co tenhle slogan: „Směle, ale obezřele“? Vážně? Nějak si nevzpomínám, že by ho Benni použil ve svém projevu. To už musí být léta. Možná že to heslo není zas tak dobré.

Tohle si poznamenej. Chci, aby našim lidem v Africe bylo naprosto jasné, že takzvanému „madamismu“ se musí učinit přítrž. Opravdu nemohu trpět, aby italští vojáci zakládali rodiny s domorodými ženami a ředili tak čistou italskou krev. Ne, domorodé prostitutky mi nevadí. Sciarmute jsou pro morálku tamějších vojáků nepostradatelné. Já jen nechci vidět žádné milostné plotky, to je všechno. Co tím chceš říct, že staří Římané v praxi prosazovali rasovou asimilaci? To vím, stejně jako že obnovujeme jejich impérium, jenže dnes je jiná doba. Fašistická.

A když už jsme u těch přičmoudlých, viděl jsi ten pamflet „Partito e Impero“? Líbí se mi ta pasáž, kde se tvrdí: „Stručně řečeno, musíme italskému lidu vštípit imperialistickou a rasistickou

mentalitu.“ Ach ano, Židi. No, mám za to, že jsme v tomto ohledu nenechali nikoho na pochybách – italská Židě se prostě musí rozhodnout, jestli jsou v první řadě Italové, nebo Židé. Jednoduché jako facka. Nemohl jsem si nevšimnout, že mezinárodní židovstvo zastává antifašistické názory. Nejsem včerejší. Jsem si velmi dobře vědom toho, že sionisté jsou nástrojem britské zahraniční politiky. Mně jde jen o to, abychom prosadili kvóty na počet Židů ve státních službách, a je mi jedno, jestli kvůli tomu nějaké městečko skončí bez starosty. Musíme držet krok s našimi německými soukmenovci. Ano, vím, že se to papeži dvakrát nezamlouvá, ale ten má příliš co ztratit, než aby si teď začal vyskakovat. Ví, že můžu vypovědět Lateránské dohody. Má v zadku zapíchnutý trojzubec a dobře ví, že já mu s ním můžu začít kroutit. Já se kvůli míru s církví vzdal ateistického materialismu a dál už nepůjdu.

Zapiš si – chci zmrazit růst mezd, aby se inflace udržela v rozumných mezích. A taky zvýšit přídavky na děti o padesát procent. Ne, nedomnívám se, že tohle vyruší účinky předchozího opatření. Myslíš si, že nerozumím ekonomii? Kolikrát ti musím opakovat, ty tupče, že fašistická ekonomika je vůči cyklickým kapitalistickým výkyvům imunní? Jak se mi opovažuješ odmlouvat a tvrdit, že podle všeho je tomu právě naopak? Proč jsem asi celá ta léta usiloval o soběstačnost? Měli jsme jen problémy růstu, a to je všechno, ty zuccone, ty sciocco, ty balordo! Pošli Farinaccimu telegram, jak je mi líto, že přišel o ruku, ale co jiného čekat, když rybaří pomocí granátů? Namluv tisku, že o ni přišel při nějakém hrdinském činu. V pondělí o tom uveřejníme článek v *Il Regime Fascista*. Něco na způsob „Stranický funkcionář zraněn při smělém výpadu proti Etiopanům“. A když už jsme u toho, jak pokračují experimenty s otravnými plyny? Proti těm černým partyzánům? Jenom doufám, že rifiuti budou umírat dlouho, nic víc. Co největší utrpení. Pour encourager les autres. Měli bychom vpadnout do Francie? Co takhle „Fašismus překonává třídní antagonismy“? Už přišel Ciano? Z celé země dostávám hlášení, že drtivá většina obyvatelstva je proti válce. To nedokážu pochopit. Průmyslníci, buržoazie, dělnická třída, dokonce i armáda, probůh. Jistě, vím, že na mě čeká delegace umělců a intelektuálů. Cože? Že mi chtějí udělit cenu? Pošli je bez prodlení dovnitř.